

*Projekt ustawy o ekonomii społecznej
- webinarium wprowadzające do spotkań
konsultacyjnych
25 maja 2021 r.*

Struktura ustawy

Dział I – Przepisy ogólne

Dział II – Przedsiębiorstwo społeczne

- Rozdział 1. Organizacja i zasady działania przedsiębiorstwa społecznego
- Rozdział 2. Zasady uzyskiwania i utraty statusu przedsiębiorstwa społecznego oraz nadzór nad przedsiębiorstwem społecznym
- Rozdział 3. Instrumenty wsparcia przedsiębiorstwa społecznego

Dział III – Realizacja usług społecznych

- Rozdział 1. Realizacja usług społecznych przez podmioty ekonomii społecznej
- Rozdział 2. Zlecenie usług społecznych w trybie negocjacyjnym
- Rozdział 3. Partnerstwo publiczno-społeczne

Dział IV – Wsparcie rozwoju ekonomii społecznej przez władze publiczne

Dział V – Przepisy zmieniające, dostosowujące, przejściowe i końcowe

Struktura prezentacji

1. Kluczowe pojęcia.
2. Przedsiębiorstwo społeczne – funkcje, status, instrumenty wsparcia.
3. Współpracy PES z samorządami – realizacja usług społecznych.
4. System wsparcia i koordynacja.

Kluczowe pojęcia

Katalog podmiotów ekonomii społecznej (PES) obejmuje:

- spółdzielnie socjalne,
- spółdzielnie pracy, w tym spółdzielnie inwalidów i niewidomych,
- jednostki reintegracyjne: CIS, KIS, WTZ, ZAZ,
- organizacje pozarządowe,
- spółki non-profit,
- organizacje kościelne,
- koła gospodyń wiejskich.

Art. 2 pkt 3

Kluczowe pojęcia – osoby zagrożone wykluczeniem społecznym

Katalog osób zagrożonych wykluczeniem społecznym obejmuje osoby:

- bezrobotne,
- posiadające status poszukujących pracy w wieku do 30. roku życia oraz po ukończeniu 50. roku życia, bez zatrudnienia,
- poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu lub niewykonyjące innej pracy zarobkowej, w tym rodzice dzieci z rodzin wielodzietnych poszukujący pracy po okresie wykonywania pracy domowej,
- niepełnosprawne,
- absolwentów centrum integracji społecznej i klubu integracji społecznej,
- spełniające kryteria, uprawniające do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej,
- uprawnione do specjalnego zasiłku opiekuńczego,
- usamodzielniane
- z zaburzeniami psychicznymi,
- opuszczające zakłady karne oraz pełnoletnie osoby opuszczające zakłady poprawcze,
- osoby po 60 roku życia.

Art. 2 pkt 4

Kluczowe pojęcia – reintegracja i readaptacja

- Reintegracja społeczna** - działania, mające na celu odbudowanie lub nabycie i podtrzymanie umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej i pełnienia ról społecznych w miejscu pracy, zamieszkania lub pobytu, w tym rehabilitację społeczną osób niepełnosprawnych lub readaptację.
- Reintegracja zawodowa** - działania służące zdobyciu nowych kwalifikacji, kompetencji, wiedzy i umiejętności w celu odbudowania lub uzyskania i podtrzymania zdolności do samodzielnego świadczenia pracy na rynku pracy i awansu zawodowego, w tym rehabilitację zawodową osób niepełnosprawnych.
- Readaptacja** - działania umożliwiające zaspokojenie podstawowych potrzeb bytowych i zdrowotnych osób opuszczające zakłady karne oraz pełnoletnie osoby opuszczające zakłady poprawcze.

Art. 2 pkt 5 - 7

Przedsiębiorstwo społeczne – funkcje, status, instrumenty wsparcia

Przedsiębiorstwo społeczne:

- służy rozwojowi lokalnemu i działa w celu:
 - reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym lub
 - realizacji usług społecznych, **Art. 5**
- prowadzi działalność odpłatną pożytku publicznego, działalność gospodarczą lub inną działalność o charakterze odpłatnym, **Art. 3 ust. 1**
- zatrudnia co najmniej trzech pracowników na podstawie umowy o pracę lub spółdzielczej umowy o pracę na nie mniej niż ½ etatu, **Art. 6 ust. 1**
- nie przeznaczają zysku lub nadwyżki bilansowej uzyskanych z wykonywanej działalności gospodarczej do podziału między swoich członków, udziałowców, akcjonariuszy lub pracowników, **Art. 13**

Przedsiębiorstwo społeczne:

- włącza pracowników w procesy decyzyjne, przez powołanie organu konsultacyjno-doradczego, **Art. 11**
- zapewnia przejrzystość działań finansowych (zakaz dysponowania majątkiem PS, w tym udzielania pożyczek, czy zakupu towarów lub usług zasadach preferencyjnych), **Art. 12**
- realizuje na rzecz pracowników zagrożonych wykluczeniem społecznym działania z zakresu reintegracji społecznej i zawodowej oraz readaptacji na podstawie **indywidualnego planu reintegracji.** **Art. 8**

☐ Przedsiębiorstwo społeczne działające w celu reintegracyjnym:

- zatrudnia co najmniej 30% zatrudnionych jest z grupy osób zagrożonych wykluczeniem społecznym na nie mniej niż ½ etatu **Art. 6 ust. 2**
- w przypadku zatrudnienia powyżej 10 osób tworzy **program reintegracyjny** **Art. 7.**

- ☐ Na potrzeby weryfikacji statusu PS za osoby zagrożone wykluczeniem społecznym uważa się pracowników w trakcie realizacji **indywidualnego planu reintegracji (6 - 36 miesięcy)**. Ograniczenie czasowe nie dotyczy członków spółdzielni, która uzyskała status PS oraz osób niepełnosprawnych. **Art. 6 ust.3**

☐ Indywidualny plan reintegracji:

- dokument, który tworzy się dla każdego zatrudnionego pracownika zagrożonego wykluczeniem społecznym w celu podniesienia jego kwalifikacji zawodowych i kompetencji społecznych, **Art. 8 ust. 1**
- dokumentu nie trzeba tworzyć dla niepełnosprawnych pracowników ZAZ, **Art. 8 ust. 4**
- okres realizacji planu wynosi od **6 do 36 miesięcy**. Okres ten **może być wydłużony** na wniosek PS, **za zgodą Wojewody**. **Art. 9**

☐ Program reintegracyjny:

- musi być przygotowany w PS działającym w celu reintegracyjnym jeżeli zatrudnionych jest w nim więcej niż 10 osób.
- dokument dotyczy PS, a nie konkretnych pracowników. **Art. 7**

Przedsiębiorstwo społeczne – uzyskanie statusu i sprawozdawczość

- Wniosek w sprawie przyznania statusu PS składany będzie do **wojewody**. Od decyzji odwołać się można do **ministra właściwego ds. zabezpieczenia społecznego**. **Art. 16 i art. 25**
- PS ma obowiązek informować wojewodę o sytuacjach, które powodują, że podmiot nie spełnia warunków niezbędnych do uzyskania statusu. Wojewoda wzywa do zaniechania naruszeń w terminie co najmniej 14 dni. Wojewoda może wyznaczyć termin do 6 msc. na spełnienie warunku dot. zatrudnienia pracowników zagrożonych wykluczeniem społecznym. **Art. 17 i art. 18**
- Wojewoda może prowadzić kontrolę w PS. **Art. 21**
- PS składa do wojewody roczne sprawozdanie z działalności. **Art. 14**
- PS, które utraci status w związku z niezastosowaniem się do wyników kontroli, likwidacją lub upadłością, bądź działaniem z rażącym naruszeniem prawa, może ponownie wnioskować o status co najmniej po roku. **Art. 23**
- Minister właściwy ds. zabezpieczenia społecznego prowadzi publiczny wykaz PS. **Art. 24**

Przedsiębiorstwo społeczne – instrumenty wsparcia z Funduszu Pracy

Rodzaj instrumentu	Wysokość	Okres	Warunek	Przepis
finansowanie składek dla zagrożonych wykluczeniem społecznym pracowników realizujących indywidualne programy reintegracyjne	do wysokości składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe i chorobowe, oraz części kosztów osobowych pracodawcy odpowiadającej składce na ubezpieczenie emerytalne, rentowe i wypadkowe za zatrudnionego	od 6 do 36 miesięcy	realizacja indywidualnego planu reintegracyjnego	Art.26
utworzenie stanowiska pracy dla skierowanego przez PUP bezrobotnego lub poszukującego pracy	nie wyższa niż 6-krotność przeciętnego wynagrodzenia	jednorazowo	trwałość miejsca pracy 24 miesiące	Art. 27 i art. 68 pkt 2
finansowanie kosztów wynagrodzenia skierowanego przez PUP bezrobotnego lub poszukującego pracy	nie wyższa niż kwota minimalnego wynagrodzenia za pracę	do 6 miesięcy	trwałość miejsca pracy 12 miesięcy	Art. 27 i art. 68 pkt 2

Przedsiębiorstwo społeczne – instrumenty wsparcia z PFRON

Rodzaj instrumentu	Wysokość	Okres	Warunek	Przepis
utworzenie stanowiska pracy dla osoby niepełnosprawnej	nie wyższa niż 6-krotność przeciętnego wynagrodzenia	jednorazowo	trwałość miejsca pracy 12 miesięcy	Art. 27 i art. 65 pkt 3
	od 6 do 15-krotności przeciętnego wynagrodzenia	jednorazowo	trwałość miejsca pracy od 12 do 24 miesięcy	Art. 27 i art. 65 pkt 3
finansowanie kosztów płacy dla zatrudnionej osoby niepełnosprawnej	nie wyższa niż kwota najniższego wynagrodzenia	do 6 miesięcy (do 12 msc. W przypadku zatrudnionego stażysty z WTZ)		Art. 27 i art. 65 pkt 3
obniżenie wpłat na PFRON dla przedsiębiorców dokonujących zakupu produkcji lub usługi wytworzonej lub świadczonej przez przedsiębiorstwa społeczne	stanowi iloczyn wskaźnika wynagrodzeń niepełnosprawnych pracowników sprzedającego zaliczonych do znacznego lub umiarkowanego stopnia niepełnosprawności i wskaźnika udziału przychodów i nie może być wyższa niż 50% kwoty należności za zakup	do 6 miesięcy	przedsiębiorstwo społeczne zatrudnia co najmniej 10 osób i utrzymuje wskaźnik zatrudniania osób niepełnosprawnych na poziomie 30%	Art. 29 i art. 65 pkt 2
dofinansowanie oprocentowania zaciągniętych kredytów bankowych	do 50%		wykorzystanie tych kredytów na cele związane z rehabilitacją zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych	Art. 28 i art. 65 pkt 4
zwrot poniesionych kosztów związanych z budową, przebudową lub modernizacją obiektów i pomieszczeń			koszty pracodawcy wynikają z zatrudnienia osób niepełnosprawnych	Art. 28 i art. 65 pkt 4

Przedsiębiorstwo społeczne – podatkowe instrumenty wsparcia

- ❑ PS działające w celu reintegracyjnym będzie zwolnione z podatku dochodowego od osób prawnych od dochodu przeznaczanego na cele związane z reintegracją zawodową i społeczną swoich pracowników **Art. 30 i art. 64**

Przedsiębiorstwo społeczne – Prawo zamówień publicznych

- ❑ Zamawiający może zastrzec, że o udzielenie zamówienia publicznego mogą ubiegać się wyłącznie wykonawcy mający status zakładu pracy chronionej lub **przedsiębiorstwa społecznego**, a także spółdzielnie socjalne oraz inni wykonawcy, których głównym celem działalności jest społeczna i zawodowa integracja osób społecznie marginalizowanych (art. 94 PZP). **Art. 76**
- ❑ W przypadku usług zdrowotnych, społecznych oraz kulturalnych (art. 361 PZP) wojewoda na wniosek zamawiającego będzie wystawiał zaświadczenie potwierdzające spełnienie trzech warunków, co ułatwi zamawiającemu identyfikację podmiotu jako uprawnionego do korzystania z tego mechanizmu. Wojewoda potwierdzi, że PS:
 - działają w celu realizacji (...) usług oraz w celu społecznej i zawodowej integracji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
 - (...) nie przeznaczają zysku do podziału między swoich udziałowców, akcjonariuszy i pracowników,
 - zapewniają partycypację pracowników w procesie zarządzania. **Art. 31**
- ❑ Zamawiający może zastrzec, że o udzielenie zamówienia, dla którego ze względu na wartość nie stosuje się PZP mogą się ubiegać wyłącznie PS. **Art. 35**

Współpracy PES z samorządami - realizacja usług społecznych.

- ❑ **Problematyka ekonomii społecznej oraz usług społecznych będzie uwzględniona w strategii rozwiązywania problemów społecznych.**
 - Diagnoza sytuacji społecznej, która jest obowiązkowym elementem tego dokumentu zostanie uzupełniona o ocenę potencjału podmiotów ekonomii społecznej w zakresie realizacji usług społecznych.
 - Strategia obejmować będzie także wskazanie usług społecznych i zadań publicznych, które zlecane będą gminom na podstawie ustawy o ekonomii społecznej i UDPPW

Art. 67

Współpracy PES z samorządami – zlecenie realizacji usług społecznych

- ❑ JST zleca PES realizację usług społecznych poprzez udzielenie dotacji:
 - w trybie negocjacyjnym,
 - w trybie partnerstwa publiczno–społecznego,
 - powierzając ich realizację w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.
- ❑ JST może także skorzystać z PZP z zastosowaniem aspektów społecznych.
- ❑ Organ administracji publicznej, zapewniając realizację usługi społecznej, w trybach dotacyjnych, będzie mógł **ograniczyć udział wykonawców do PES:**
 - mających siedzibę na terenie zlecającej JST lub
 - zatrudniających przy realizacji tego zlecenia co najmniej 50% pracowników zamieszkałych na terenie zlecającej JST

Art. 33 i art. 34

Współpracy PES z samorządami – tryb negocjacyjny

Etapy:

- ogłoszenie – zaproszenie PE do wzięcia udziału w negocjacjach w celu doprecyzowania zakresu zlecanych usług,
- powołanie komisji konkursowej i wybór zgłoszeń (maksymalnie 5 podmiotów),
- Negocjacje
- Doprecyzowanie warunków realizacji usługi społecznej i zaproszenie uczestników negocjacji do składania ofert.
- Wybór oferty
- Zawarcie umowy.

Podmioty uczestniczące w negocjacjach mogą złożyć ofertę wspólną. Po przeprowadzeniu negocjacji organ może również zdecydować o skorzystaniu z trybu partnerstwa publiczno-społecznego

Dział III, Rozdział II

Współpracy PES z samorządami – partnerstwo publiczno-społeczne

- Organ administracji publicznej wspólnie z PES mogą realizować usługi społeczne w ramach partnerstwa publiczno-społecznego
- Organ administracji publicznej ogłasza informacje o planowanej realizacji usług społecznych w trybie partnerstwa, a następnie ocenia złożone oferty, wybiera partnera i podpisuje z nim umowę.
- Ocena uwzględnia doświadczenie w realizacji usług społecznych, dotychczasową współpracę z JST, a wkład własny: finansowy, rzeczowy i osobowy
- Umowa może być realizowana przez więcej niż 1 partnera.

Dział III, Rozdział II

System wsparcia i koordynacja.

System wsparcia – usługi wsparcia i akredytacja

- ❑ Usługi wsparcia podmiotów ekonomii społecznej obejmują:
 - animację lokalną,
 - tworzenia PES i PS oraz wspierania prowadzonej przez nie działalności odpłatnej pożytku publicznego lub działalności gospodarczej,
 - reintegrację w PS,
 - wzmacniania potencjału kadrowego, finansowego i innowacyjnego oraz udzielania wsparcia biznesowego. **Art. 52 ust. 3**
- ❑ Realizację usług wsparcia zapewnia Marszałek województwa. Usługi te zleca podmiotom akredytowanym. Usług finansowane są z budżetu marszałka lub z budżetu UE. **Art. 63**
- ❑ Minister właściwy ds. zabezpieczenia społecznego udziela akredytacji podmiotom świadczącym usługi wsparcia. Warunki uzyskania akredytacji określone będą w rozporządzeniu. Podmioty akredytowane wpisane będą do publicznego wykazu. **Art. 52**

System wsparcia – programy resortowe

- ❑ Programy umożliwiające będą wspieranie PES, nie tylko w związku z tworzeniem nowych miejsc pracy. Instrument ten będzie miał charakter wdrożeniowy. Cele programów to:
 - rozwój ES
 - tworzenie i rozwój PS
 - wsparcie zatrudnienia w PS osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
 - podnoszenie wiedzy, kompetencji i kwalifikacji osób zatrudnionych w PES
 - budowanie wspólnych przedsięwzięć PS i PES
 - realizacja usług społecznych

Art. 49
- ❑ Program na rzecz rozwoju ekonomii społecznej będzie finansowany ze środków pozostających w dyspozycji ministra właściwego ds. zabezpieczenia społecznego, a także z Funduszu Pracy.

Art. 49 i art. 68 pkt 4 i 5
- ❑ Środki w ramach programu będą mogły być dystrybuowane w dedykowanym trybie naboru wniosków.

Art. 51

Koordinacja – poziom krajowy

☐ Minister właściwy ds. zabezpieczenia społecznego:

- koordynuje politykę w zakresie ES,
- odpowiada za opracowanie, realizację i monitorowanie programu na rzecz rozwoju ES (obecnie KPRES)
- upowszechnia ES,
- organizuje wsparcie na poziomie ponadregionalnym,
- Określa warunki uzyskania akredytacji i jej udziela,
- monitoruje sektor ES.

Art. 48

☐ Krajowy Komitet Rozwoju Ekonomii Społecznej

- opiniuje programy na rzecz rozwoju ES oraz aktów prawnych związanych ES,
- opracowuje propozycje działań na rzecz rozwoju ES,
- monitoruje rozwój ES,
- skład się z przedstawicieli: organów administracji rządowej, JST, PES, związków zawodowych i organizacji pracodawców, instytucji finansowych oraz instytucji nauki i edukacji

Art. 53 i art. 54

Koordinacja – poziom regionalny

- ❑ Samorząd województwa:
 - opracowuje, realizuje i monitoruje regionalny program na rzecz rozwoju ES
 - konsultuje programy oraz inne dokumenty w zakresie ES
 - monitoruje działania w zakresie usług społecznych w województwie
 - monitoruje wsparcie dla PES w województwie **Art. 60 ust. 1**
- ❑ Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej – realizuje zadania samorządu województwa **Art. 60 ust. 2**
- ❑ Regionalny Komitet Rozwoju Ekonomii Społecznej
 - opiniuje regionalny program na rzecz rozwoju ES
 - opiniuje projekty uchwał i aktów prawa miejscowego dotyczących ES
 - monitoruje realizację regionalnego programu na rzecz rozwoju ES **Art. 61**

Wejście w życie

- Ustawa wchodzi w życie 3 miesiące od dnia ogłoszenia
- Przepisy dotyczące strategii rozwiązywania problemów społecznych i preferencji podatkowych dla PS wchodzi w życie od 1 stycznia 2022 r.

Konsultacje

- 21 maja** – posiedzenie Małopolskiego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej.
- 25 maja** – webinarium (w ramach projektu pt. Spójna Integracja Regionalna Ekonomii Społecznej II).
- 26 maja** – konferencja otwierająca OFESiS.
- 28 maja** – posiedzenie Krajowego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej.
- 28 maja** – spotkanie konsultacyjne z przedstawicielami OWES.
- 1, 8, 15 czerwca** – warsztaty poświęcone wybranym kwestiom (w ramach projektu pt. Spójna Integracja Regionalna Ekonomii Społecznej II).
- 10 czerwca** – debata konsultacyjna - we współpracy z Uniwersytetem Warszawskim.
- 9, 16, 22, 30 czerwca** – debaty konsultacyjne w ramach OFESiS.

Przydatne linki

- ❑ <https://www.ekonomiaspoleczna.gov.pl/Konsultacje,projektu,ustawy,o,ekonomii,spolecznej,4236.html>
- ❑ <https://www.gov.pl/web/rodzina/projekt-ustawy-o-ekonomii-spolecznej>
- ❑ <https://archiwum.bip.kprm.gov.pl/kpr/form/r943676275,Projekt-ustawy-o-ekonomii-spolecznej.html>
- ❑ <https://www.legislacja.gov.pl/projekt/12346902>

Uwagi do projektu można zgłaszać do 21 czerwca 2021 r. przez przesłanie uzupełnionej tabeli uwag na adres: konsultacje.es@mrips.gov.pl

Dziękuję za uwagę!

Andrzej Radniecki
Jakub Szewczyk
Departamentu Ekonomii Społecznej i Solidarnej

ekonomiaspoleczna@gov.pl

